

ترجمه: درباره‌ی مغز

مغز آخرین مرز؛ تألیف دکتر ریچارد رستاک، ترجمه‌ی مهندس هوشنگ گودرزی، نشر دانا، ۱۳۷۲، ۴۳۳ ص.

تخیل آفریننده: چگونه می‌توان به راز تندرستی، خوش‌بختی و کام‌یابی دست یافت؛ اثر رگس جانسون، دیوید سونیدلی؛ ترجمه‌ی دکتر یحیی شمس، انتشارات بیک بهار، تهران، ۱۳۸۴، ۲۰۸ ص.

پیام این کتاب‌ها این است که:

انسان به یاری ابزارهای علمی می‌تواند در بخش‌های مادی و فیزیکی جهان اطراف خود دست کاری کند. در این میان شاید تنها بخشی که هنوز امکان نفوذ در آن فراهم نیامده، منبع کوشش‌های ذهنی و اندیشه‌ی اوست. البته از دیرباز، فلسفه و سایر رشته‌های مطالعات روان‌شناسی برای مهار این دایره‌ی کم‌تر شناخته شده، گام‌هایی برداشته‌اند و به دستاوردهای قابل اشاره‌ی نیز رسیده‌اند. پژوهش‌هایی که درباره‌ی مغز و ذهن با کندی، اما با اطمینان صورت گرفته است، از آن جمله‌اند. همان‌گونه که خواننده در متن کتاب حاضر ملاحظه خواهد کرد، مغز یک توده‌ی متراکم از سلول‌های مادی تعریف شده است که می‌تواند در قلمرو علم تشریح و پزشکی، هم‌چون دیگر اندام‌های بیکر انسان بررسی شود.

حقوق

حقوق بیع بین‌المللی با مطالعه‌ی تطبیقی؛ زیر نظر دکتر سیدحسین صفایی، تألیف دکتر سیدحسین صفایی، دکتر مرتضی عادل، محمود کاظمی و دکتر اکبر میرزائزاد، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۴، ۵۴۶ ص.

دین

التجريد فی کلمه التوحيد؛ عربی، تصنیف امام احمد غزالی عارف متوفای ۵۲۰ هـ. ق. تحقیق: احمد مجاهد. بحثی فلسفی و عرفانی و مذهبی در توحید، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۴، ۱۲۵ ص.

شعر و شاعران

امید وصال؛ سروده‌ی سیدمحمدعلی آستانه (امید)، دفتر سوم، تهران، انگیزه، ۱۳۸۴، ۲۳۷ ص.

نمونه‌ی شعر: روز وفات فاطمه، دل محو روی او / جان‌های عارفان همه راهی کوی او / جسمی ز خاک، لیک بهشتی سرشت بین / حوران قدس بسته‌ی یک تار موی او / جز نور معرفت نبش در سرای دل / پیوسته بد رضای خدا آرزوی او.

صبوری، آه صبوری؛ سیروس احمدی‌فر، با مقدمه‌ی علی‌رضا طبایی، نشر شادگان، ۱۳۸۴، ۱۳۵ ص.

نمونه‌ی شعر: و فکر می‌کردم که دیگر / صبوری، آه صبوری - این یادگار نامی ایوب - با کوه ایستادن من / خوش میانه نیست.

گوناگون

کتاب‌شناسی هویت ایرانی؛ دکتر سیدمحسن حسینی، تهران، مرکز تحقیقات زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۳،

حافظ از ناشران، نویسندگان و علاقه‌مندانی که بخواهند کتاب‌هایشان در بخش تازه‌های کتاب معرفی شود دعوت می‌کند که نسخه‌ی از کتاب مورد علاقه‌ی خود را به نشانی تقاطع فلسطین و انقلاب ساختمان مهر - شماره‌ی ۲ - کدپستی ۱۴۱۶۸ - دفتر ماهنامه‌ی حافظ ارسال نمایند.

زیر نظر مهندس حجّت حیدری

ادبیات

مثنوی‌های ادب فارسی؛ دکتر سیدمهدی خیراندیش، ۱۳۸۴، ۴۸۰ ص. این کتاب فرهنگ گونه‌ی تاریخ‌مند از قالب مثنوی در ادبیات فارسی‌ست که بر بنیاد تاریخ سرایش، مثنوی‌های مستقل فارسی را از «آفرین‌نامه»، ابوشکور بلخی (در سده‌ی چهارم هجری) تا «قصه‌ی رنگ پریده» که نیما یوشیج آن را در سال ۱۲۹۹ شمسی سروده، در برمی‌گیرد و ۱۹۲۰ مثنوی فارسی را به استناد آن‌چه در تذکره‌ها و تواریخ درباره‌ی آن‌ها آمده معرفی می‌کند. مزیت این فرهنگ این است که در تدوین آن، ترتیب تاریخی در سرایش مثنوی‌های مد نظر بوده و مشخص می‌گردد که مثنوی‌سرایی در سده‌های مختلف چه مسیری را پیموده و در هر دوره‌ی به چه موضوعاتی بیش‌تر پرداخته شده است.

فارسی همگانی، برگزیده‌ی متون ادب فارسی؛ دکتر عبدالرضا مدرس‌زاده، قم، مطبوعات دینی، ۱۳۸۴، ۲۶۴ ص.

کتاب حاضر نخست در ۱۳۷۹ به زیر چاپ رفت. متن‌های انتخابی این کتاب در قرائت و روخوانی و حتا در برنامه‌های مشاعره مورد توجه قرار گرفت.

چاپ جدید این کتاب برداشتی از اشعار و آثار بیش از یکصد نویسنده و شاعر می‌باشد که دقیقاً براساس تجربه‌ی تدریس چند ساله و نیاز دانشجویان ویراستاری و حذف و اضافه شده. از حالت متن صرف بیرون آمده و به برخی نکات ادبی، تاریخی، نگارشی و... نیز به شکل کوتاه و گویا اشاره شده است. هم‌چنین از انواع شعر با مضامین گوناگون فکری و قالب‌های مختلف ادبی (نظم و نثر) نمونه‌هایی آورده‌ایم؛ به‌گونه‌ی که از این کتاب می‌توان در رشته‌ی ادبیات فارسی و در درس‌هایی مانند انواع ادبی، نقد ادبی و سبک‌شناسی و... استفاده کرد.

شماره‌ی ۲۱ - آذر ۱۳۸۴

HAFIZ MONTHLY

۱۲۶

گنجینه‌های آثار خطی و فرهنگی؛ دکتر محمدصادق محفوظی، تهران، مؤسسه‌ی پژوهشی ابن‌سینا / مرکز دایره‌المعارف انسان‌شناسی، تهران، ۱۳۸۴، ۶۰ ص. این کتاب شامل عکس چندین تن از استادان و هنرمندان است که از این مؤسسه بازدید کرده‌اند، از جمله: دکتر وحیدنیا، ماهرخ وحیدنیا، دکتر مهدی محقق، دکتر علی شریعتمداری و پروفیسور حسن امین.

کلیات، فرهنگ‌ها

فرهنگ سنسکریت - فارسی؛ ۲ جلد، تألیف دکتر سیدمحمدرضا جلالی نائینی، چاپ اول، ناشر: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

بیش تر زبان‌هایی که امروز در ایران و هندوستان تکلم می‌شود، از ریشه‌ی زبان واحدی مأخوذ است که طوایف آریایی ایران و هند، بدان تکلم و گفت‌وگو می‌کرده‌اند. بدین لحاظ امروز کلمه‌ی آریین یا آریایی به تمام این اقوام و زبان‌های آنان بازمی‌گردد و گاه به‌جای کلمه‌ی آریین، هند و ایرانی نیز به کار برده می‌شود. ضمناً برای این که میان شاخه‌ی ایرانی و شاخه‌ی هندی تمایز باشد، پژوهشگران کلمه‌ی هند و آریایی را برگزیده‌اند و این کلمه شامل کلیه‌ی زبان‌ها و لهجه‌هایی است که از ایام قدیم تا زمان حاضر از ریشه‌ی اصلی اخذ شده و معمولاً آن را به سه دوره‌ی باستانی "ودایی" و سنسکریت ادبی کلاسیک، و دوره‌ی حماسی یا جدید تقسیم کرده‌اند. ساختار زبان سنسکریت کلاسیک بسیار انعطاف‌پذیر است و امکان جابه‌جایی اعضای جملات با کلمات مرکب و یا افعال دارای صیغه‌ی شخصی وجود دارد. این زبان از لحاظ ریشه‌ی افعال بسیار غنی است و افعال آن بر پایه‌ی دو مبنای معلوم و مجهول استوارند. ریشه‌ی افعال در زبان سنسکریت به دو دسته تقسیم می‌شوند. زبان سنسکریت یکی از زبان‌های قدیمی هند و اروپایی شناخته شده است ولی قدیمی‌ترین آن‌ها نیست از تحقیقات و اسناد و آثار مکشوفه‌یی که به دست آمده و به سده‌ی هفدهم پیش از میلاد تعلق دارد. زبان سنسکریت به دو دوره‌ی متمایز از یک دیگر تقسیم می‌شود. قدیمی‌ترین دوره ودا نام دارد و بخش جدیدتر را معمولاً سنسکریت می‌خوانند. دستور زبان دوران قدیمی بسیار پیچیده و دشوار است و برای تسهیل، نحویان محلی در دوره‌ی جدید "دوره‌ی کلاسیک" دستور این زبان را بر پایه‌ی قواعد آواشناسی تنظیم و ترتیب دادند و آن را سنسکریت نامیدند. الفبای زبان سنسکریت مشتمل است بر ۴۸ حرف، ۱۳ حرف صدادار "مصوت" و ۳۳ حرف بی‌صدای "صامت" و دو حرف کوچک، در این زبان حروف صدادار از حروف بی‌صدا جدا است.

(فرستنده: بیژن تلیانی)

درختان و درختچه‌های ایران؛ مؤلف: دکتر ولی‌الله مظفریان، چاپ اول، ۱۳۸۳، جلد زرکوب گالینگور، شمارگان: ۳۳۰۰ نسخه، قیمت: ۲۷۰۰۰۰ ریال، ناشر: مؤسسه‌ی فرهنگ معاصر.

کتاب حاضر کامل‌ترین منبع موجود در مورد گونه‌های درختان و درختچه‌های ایران است که برای استفاده‌ی کارشناسان منابع طبیعی، محیط‌زیست، فضای سبز، پارک و پارک‌سازی، دانشگاه، مراکز تحقیقاتی و دانشجویان و علاقه‌مندان سودمند است. مؤلف گیاه‌شناس و دارای درجه‌ی دکترای گیاه‌شناسی و ۲۷ سال سابقه‌ی

مطالعاتی و پژوهشی در این رشته است و با توجه به کمبود منابع علمی در این زمینه کوشیده است با اتکا بر دانش و تجربه‌ی خویش اطلاعات مفید و دقیقی را درباره‌ی درختان و درختچه‌های ایران در اختیار خوانندگان و مخاطبان این کتاب قرار دهد. این کتاب دارای ۳۹۴ صفحه‌ی رنگی است. از دیگر ویژگی‌های این کتاب ارائه مفیدترین، دقیق‌ترین و روزآمدترین اطلاعات مربوط به نام‌های علمی رایج فارسی و انگلیسی درختان و درختچه‌های ایران، اعم از خودرو و کاشته شده با عکس‌های رنگی و طرح‌های سیاه و سفید و شرح کامل اطلاعات گیاه‌شناسی و پراکنندگی جغرافیایی آن‌ها در ایران و جهان و نیز روش شناسایی گونه‌های جنس‌های مختلف. این کتاب ۹۵۶ گونه‌ی درختی و درختچه‌های ایران را در برمی‌گیرد که تعداد ۴۱۸ گونه‌ی آن غیربومی‌اند. و با ستاره نشان داده شده‌اند.

(فرستنده: بیژن تلیانی)

کتاب‌های اهدایی احمد کرمی

در صفحه‌ی ۱۲۷ شماره‌ی ۲۰ ماهنامه گفتیم که آقای احمد کرمی (مدیر مؤسسه‌ی انتشاراتی «ما») نود جلد کتاب به ماهنامه‌ی ما هدیه کرده‌اند؛ اینک فهرست این کتاب‌های اهدایی را ذکر می‌کنیم:

- ۱- آق‌اولی‌بینش؛ ۲- مدهوش؛ ۳- تذکره‌ی میکده؛ ۴- نقش خیال؛ ۵- سالک؛ ۶- آیین‌ی مهر؛ ۷- گل‌ها و لاله‌ها؛ ۸- جام آرزو؛ ۹- غبار همدانی؛ ۱۰- نقدالشعر؛ ۱۱- مشاعره با رباعی؛ ۱۲- نثار گرمرودی؛ ۱۳- نجیب کاشانی؛ ۱۴- مجدهمگر؛ ۱۵- پیک مستی؛ ۱۶- ادیب پیشاوری؛ ۱۷- سرخوش؛ ۱۸- سلمان ساوجی؛ ۱۹- جلال عهد؛ ۲۰- افسر؛ ۲۱- سهائی کرمانی؛ ۲۲- هنر جندقی؛ ۲۳- محیط قمی؛ ۲۴- شبیانی؛ ۲۵- نظام وفا؛ ۲۶- قاسم کاهی؛ ۲۷- دیوان گلچین؛ ۲۸- مستوره؛ ۲۹- خوش‌دل؛ ۳۰- نجیب گلیابگانی؛ ۳۱- مستوره؛ ۳۲- صفی چرکس؛ ۳۳- غنی کشمیری؛ ۳۴- قصاب کاشانی؛ ۳۵- قضایای یزدی؛ ۳۶- بیدگلی؛ ۳۷- دولت‌شاه؛ ۳۸- رضی‌الدین؛ ۳۹- رفیق اصفهانی؛ ۴۰- دفتر شعر دری؛ ۴۱- گلچین ادبیات استانی؛ ۴۲- مشاعره؛ ۴۳- واجد شیرازی؛ ۴۴- روح عطا؛ ۴۵- سیمای شاعران فارس؛ ۴۶- فصیح‌الزمان؛ ۴۷- خیالی بارایی؛ ۴۸- حافظ مستی (علی‌اکبری‌پور)؛ ۴۹- وثوق‌الدوله؛ ۵۰- خسروی؛ ۵۱- سحاب اصفهانی؛ ۵۲- کمال خجندی؛ ۵۳- گفت‌وگو؛ ۵۴- برگ‌ریز؛ ۵۵- مخفی؛ ۵۶- افسانه‌ی عمر؛ ۵۷- عبدالمجید؛ ۵۸- خبوشانی؛ ۵۹- انجمن‌های ادبی؛ ۶۰- نیاز جوشقانی؛ ۶۱- روشن اردستانی؛ ۶۲- میرداماد؛ ۶۳- کفاش خراسانی؛ ۶۴- همای شیرازی؛ ۶۵- شمع و پروانه؛ ۶۶- فخری قاجار؛ ۶۷- گریه و خنده؛ ۶۸- زلف و شانه؛ ۶۹- دوست و دشمن؛ ۷۰- جنید شیرازی؛ ۷۱- سه شاطر-۷۲؛ چستان-۷۳؛ شاطر مصطفی-۷۴؛ شاطر غلام‌حسین-۷۵؛ ژاله قائم‌مقامی-۷۶؛ مجنون تویسرکانی-۷۷؛ مرآت‌المثنوی؛ ۷۸- آذرین‌مهر؛ ۷۹- شاطر عباس؛ ۸۰- گلزار معانی؛ ۸۱- فخری هروی؛ ۸۲- عصمت بخارایی؛ ۸۳- طراز یزدی؛ ۸۴- قرآن؛ ۸۵- دیوان حسن جهان‌خانم والیه؛ ۸۶- گفت و شنید دفتر دوم گفت‌وگو؛ ۸۷- واژه‌های یزدی؛ ۸۸- تنوری پایه؛ ۸۹- آیین‌ی آفرینش؛ ۹۰- پیام صاحب.